

2878

ИЗДАЊЕ ИНСТИТУТА ЗА НАУЧНА ШУМАРСКА ИСТРАЖИВАЊА
ПОЉОПРИВРЕДНО-ШУМАРСКОГ ФАКУЛТЕТА
INSTITUT DE RECHERCHES FORESTIÈRES à BELGRADE

БОЛЕСТ БРЕСТОВА У СЛАВОНСКИМ ШУМАМА

НАПИСАО
Д-Р ПЕТАР ЂОРЂЕВИЋ
РЕДОВНИ ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА

БЕОГРАД, 1933

ГРАФИЧКИ УМЕТНИЧКИ ЗАВОД „ПЛАНЕТА“, УСКОЧКА 8

БОЛЕСТ БРЕСТОВА У СЛАВОНСКИМ ШУМАМА

Поводом једног саопштења Министарства Шума и Рудника од 1927 године о забрани увоза брестових садница у Велику Британију, обрађена је пажња и на наше брестове. Тим поводом наређена је анкета преко Шумских Управа, и на основу добивених извештаја, једна обласна Дирекција Шума издала је распис Шумским Управама за сузбијање болести код брестова. Та је Шумарска Дирекција објавила, да је из извештаја појединих Шумских Управа „утврђен“ узрок сушења брестова код нас, и да је узрок томе сушењу поткорњак, *Scolytus destructor*.

И на основу такве констатације Дирекција је наредила обрање ловних стабала и уништавање поткорњака у њима.

Али ко је год имао прилике да у самој шуми осмотри појаву сушења брестова, могао је одмах запазити, да се поткорњак обично појављује на већ осушеним брестовима, а да на оним брестовима који су тек почели сушити се, да нема ни трага од поткорњака.

Према томе, она тако симпатична и комотна констатација Шумарске Дирекције о узроку сушења брестова не може ни у ком случају задовољити научног истраживача те појаве, те је потребно, детаљно испитати појаву сушења наших брестова, како у шуми, тако и у лабораторији.

Ми смо отпочели наша посматрања на сушењу брестова у славонским шумама још од фебруара месеца 1925 год. када је званично предузето испитивање узрока сушења наших храстика у славонским шумама. Али услед велике воде том приликом нисмо могли ништа прецизније констатовати на осушеним брестовима.

може разносити и помоћу ваздуха, што омогућава заразу и на круници, и кроз најмање озледе.

Ове би мере биле изводљиве и у већем обиму у шуми, и одговарале би добро смишљеној заштити здраве шуме, и сузбијању даљег заражавања брестова, нарочито у чистим брестовим састојинама.

Друга пак, можда ефикаснија сретства за сузбијање ове заразе н. пр. употреба фунгицида, могла би се применити евентуално у парковима и алејама, где би се имао одржати по сваку цену какав екземпляр бреста од веће вредности или на месту са кога се не би смео уклонити.

Као превентивна пак мера против болести брестова могло би се применити одгајивање отпорнијих врсти брестова, јер се из досадањег искуства зна, да су неке врсте брестова мање осетљиве на ову болест. Тако на пр. зна се, да за *Ulmus vegeta* Linde није објављен ни један случај сушења, а тако ни за *Ulmus fulva*. Природно је пак да би се и код нас морале такве врсте брестова претходно испитати на отпорност помоћу вештачког заражавања чистим културама бактерија, па их тек онда употребити за одгајивање резистентних брестових садница.

Сем тога могло би се покушати и са укрштањем разних врсти брестова, па евентуално да се добије какав бастард, који би био имун према описаној болести брестова.

И најзад, младице произведене из семена брестова разне провениенце, дале би можда отпорније врсте брестова, што би се наравно имало такође претходно утврдити путем заражавања вештачким културама, па тек онда приступити култивисању таквих врсти брестова.
